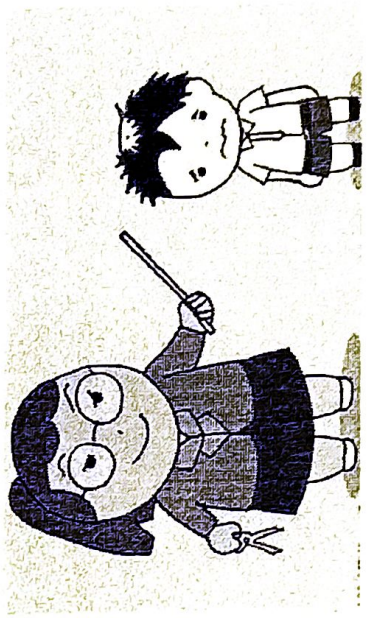

โครงการส่งเสริมการเรียนรู้ในองค์กร องค์การบริหารส่วนตำบลสะอาดไชยศรี อ.ดอนจาน จ.กาฬสินธุ์

- เหตุนี้เองหลังการกระทำผิด การกระทำผิดเพราะความจำเป็นบังคับหรือเพราะถูกย่ำโตะ อาจได้รับโทษน้อยกว่าที่ผิดโดยสันดานชั่วร้าย บางที่การกระทำผิดอาจเกิดขึ้นเพราะโรครจิตซึ่งต้องได้รับการรักษามากกว่าการลงโทษ

- สภาพของผู้กระทำความผิด ในความผิดอย่างเดียวกัน อาจกำหนดโทษต่างกันตามสภาพของผู้กระทำผิด ซึ่งอาจต้องพิจารณาโดยคำนึงถึง เพศ อายุตัว อายุราชการ การศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และสภาพทางส่วนตัวด้านอื่น ๆ ของผู้กระทำความผิด

องค์การบริหารส่วนตำบลสะอาดไชยศรี

อย่างไรก็ดี แม้จะเป็นความผิดอย่างเดียวกันก็อาจแตกต่างกันในลักษณะพฤติการณ์ หรือเหตุผลซึ่งอาจใช้ดุลพินิจวางโทษหนักเบาแตกต่างกันตามควรแก่กรณีได้ โดยนำเหตุผลบางประการมาประกอบการพิจารณาพิจารณา เช่น

- ลักษณะของภรรยาผู้กระทำความผิด ความผิดอย่างเดียวกัน บางกรณีพฤติการณ์หรือลักษณะแห่งการกระทำความผิดเป็นการกระทำด้วยความผิดวินัยอย่างร้ายแรง จะต้องวางโทษหนักกว่าจะถึงได้ออกจากราชการ แต่บางกรณีพฤติการณ์หรือลักษณะการกระทำผิดไม่ถึงขั้นเป็นความผิดร้ายแรง ซึ่งอาจพิจารณาวางโทษสถานเบาลดหนักได้ตามสมควรแก่กรณี

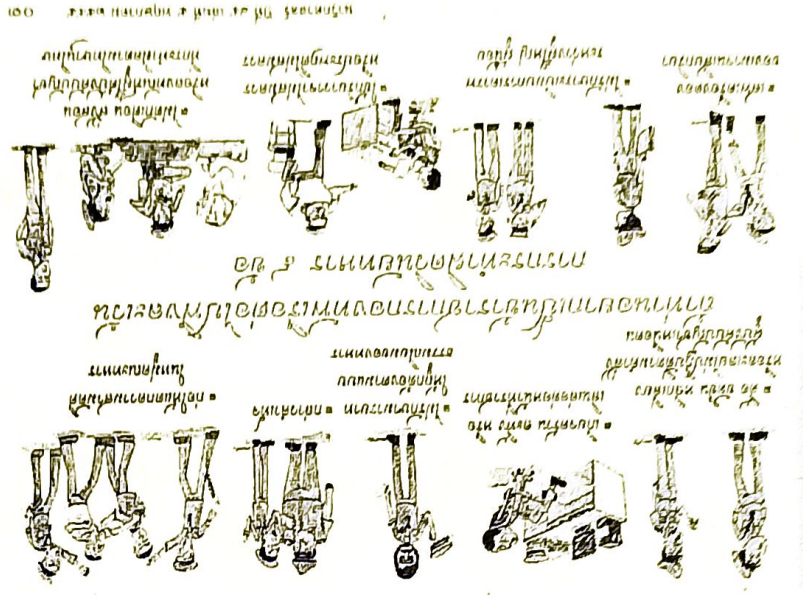
- ผลแห่งการกระทำผิด ความผิดอย่างเดียวกัน อาจต้องวางโทษต่างกัน เพราะผลแห่งการกระทำผิดทำให้เกิดความเสียหายมากน้อยต่างกัน

- คุณสมบัติ ในความผิดอย่างเดียวกัน ผู้มีประวัติการทำงานดี ไม่เคยกระทำความผิดมาก่อน อาจได้รับโทษน้อยกว่าผู้ที่เคยทำผิดมาก่อนแล้ว ผู้ทำผิดในเรื่องเดียวกัน ความที่พยายามแก้ไขบรรเทาผลร้ายอาจได้รับโทษน้อยกว่าผู้ไม่ได้พยายามทำเช่นนั้น เช่น เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ภรรยาพร้อมควบคุมผู้ต้องหาไม่เต็มหน้าที่ผู้ต้องหาหลบหนี ในรายที่พยายามติดตามจับกุมผู้ต้องหาที่หลบหนีคืนมาได้ ควรจะได้รับโทษน้อยกว่าคนที่ไม่พยายามทำเช่นนั้น

- การรู้หรือไม่รู้ว่าการกระทำนั้นเป็นความผิด ถ้าทำไปทั้งที่รู้ว่าผิด ย่อมมีโทษหนักกว่าทำไปเพราะไม่รู้ว่าเป็นความผิด

- การให้อภัยแก่ผู้กระทำความผิด ถ้าเป็นความผิดเล็กน้อยไม่ร้ายแรง อาจให้อภัยแก่ผู้กระทำความผิดที่จะแก้ไขความประพฤติอีกครั้ง โดยวางโทษสถานเบา หรืองดโทษโดยถือว่าตกเดือนหรือทำทัณฑ์บน แล้วแต่กรณี

แนวทางการลงโทษทางวินัยของข้าราชการ

แนวทางการลงโทษทางวินัย

การพิจารณาความผิดและกำหนดโทษ คือ การพิจารณาวินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดวินัยในกรณีใด ตามมาตราใด และควรลงโทษในสถานใด หรือไม่ ทั้งนี้เป็นกระบวนการที่จะต้องกระทำโดยผู้อำนาจหน้าที่ในการพิจารณา โดยเฉพาะตามกฎหมายกำหนดไว้ การพิจารณาความผิดและกำหนดโทษพึงกระทำ เมื่อได้รับข้อเท็จจริงของเรื่องดังกล่าวโดยกระຈังชัดเจนที่จะพิจารณาความผิดและกำหนดโทษได้แล้ว ทั้งนี้หากเป็นความผิดวินัย ซึ่งมีใช้กรณีความผิดที่ปรากฏชัดเจน จะต้องได้ข้อเท็จจริงจากการสืบสวนหรือสอบสวน หากเป็นความผิดวินัยในกรณีความผิดที่ปรากฏชัดเจน อาจได้ข้อเท็จจริงจากคำพิพากษาของศาลอันถึงที่สุด การสืบสวน การรายงาน หรือการรวบรวมข้อมูลแล้วแต่กรณี

หลักการพิจารณาความผิด

ในการพิจารณาความผิด มีหลักที่ควรคำนึงถึงอยู่ 2 หลัก คือ (1) **หลักนิติธรรม** ได้แก่การพิจารณาตามตัวบทกฎหมาย กล่าวคือ การที่จะถือว่าการกระทำอย่างใดเป็นความผิดทางวินัยฐานใดนั้น ต้องมีบทกฎหมายบัญญัติว่าการกระทำเช่นนั้นเป็นความผิดทางวินัย ถ้าไม่มีบทกฎหมายว่า การกระทำเช่นนั้นเป็นความผิดทางวินัย ก็ไม่ถือเป็นการกระทำผิดวินัย ทั้งนี้ การที่จะถือว่าการกระทำอย่างไรเป็นความผิดทางวินัยฐานใดนั้น ต้องพิจารณาให้เข้าอย่างใดประการของความผิดฐานนั้นทุกประการ ถ้ากรณีใดไม่ครบองค์ประกอบความผิดฐานใดก็ไม่เป็นความผิดฐานนั้น ถ้าข้อเท็จจริงบ่งชี้ข้อเท็จจริงประกอบความผิดตามมาตราใด ก็ปรับบทเป็นความผิดไปตามมาตรานั้น และลงโทษไปตามความผิดนั้น

หลักการพิจารณากำหนดโทษ

- (1) **หลักนิติธรรม** คือ คำนึงถึงระดับโทษตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งอาจแบ่งได้เป็น 3 ระดับ คือ (ก) ความผิดวินัยอย่างร้ายแรงจะต้องโทษสถานไล่ออกหรือปลดออก ตามความร้ายแรงแห่งกรณี ถ้ามีเหตุอันควรลดหย่อนจะลดหย่อนก็ได้ แต่ลดลงต่ำกว่าปลดออกไม่ได้ (ข) ความผิดวินัยไม่ร้ายแรง จะต้องลงโทษภาคทัณฑ์หรือตัดเงินเดือน (ค) ความผิดวินัยเล็กน้อย อาจวางโทษสถานภาคทัณฑ์ แต่ถ้าเป็นความผิดครั้งแรก และผู้บังคับบัญชาเห็นว่าไม่มีเหตุอันควรลงโทษ จะต้อโทษให้โดยกล่าวตัวเตือน หรือให้ทำทัณฑ์บนเป็นหนังสือไว้ก่อนก็ได้ (2) **หลักมนุษยธรรม** คือ การพิจารณาบทโทษให้รอบคอบโดยคำนึงถึงความถูกต้องเหมาะสมตามเหตุผลที่ควรจะเป็นมาภายในขอบเขตระดับโทษตามที่กฎหมายกำหนด เช่นในกรณีที่ถูกหมายกำหนดว่าความผิดวินัยอย่างร้ายแรงจะต้องลงโทษไล่ออก หรือปลดออก ดังที่กรณีโทษควรถูกกำหนดโทษเป็นไล่ออก กรณีโทษควรถูกกำหนดโทษเป็นปลดออก ควรใช้หลักมนุษยธรรมเข้าประกอบการพิจารณาด้วย และทำนองเดียวกันในกรณีความผิดไม่ร้ายแรง กรณีโทษจะควรลงทัณฑ์ กักยาม กักขัง หรือภาคทัณฑ์ และกรณีโทษจะควรลดหย่อนโทษ หรือลดโทษ ก็ควรใช้หลักมนุษยธรรมเข้าประกอบการพิจารณาด้วย (3) **หลักความเป็นธรรม** คือ การวางโทษจะต้องให้ได้รับเสมอหน้ากัน ใครทำผิดก็จะต้องถูกลงโทษ ไม่มียกเว้น ไม่เลือกที่รักมักที่ชัง การกระทำผิดอย่างเดียวกันในลักษณะ และพฤติการณ์คล้ายคลึงกัน ควรวางโทษเท่ากัน

(2) **หลักมนุษยธรรม** ได้แก่ การพิจารณาบทโทษให้รอบคอบโดยคำนึงถึงความจริงและความถูกต้องเหมาะสมตามเหตุผลที่ควรจะเป็น เช่น ตามตัวอย่างดังกล่าวใน (1) ถ้าพิจารณาโดยใช้หลักมนุษยธรรมด้วย ก่อนที่จะปรับบทความผิด และกำหนดโทษจะต้องคำนึงถึงความ เป็นจริงตามเหตุผลที่ควรจะเป็นในสภาพการณ์เช่นนั้นว่าเป็นการทุจริต ต่อหน้าที่ราชการหรือไม่ด้วย ซึ่งการพิจารณาโดยคำนึงถึงความ เป็นจริงตามเหตุผลที่ควรจะเป็นนั้น ต้องอาศัยข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ ตามเหตุผลประกอบ เช่น ดูฐานะของเจ้าหน้าที่ผู้เป็นอย่างไร ถ้าแวดล้อมประกอบ เช่น ดูฐานะของเจ้าหน้าที่ผู้เป็นอย่างไร ถ้าฐานะยากจนมาก เงินเดือนน้อย ชำนาญไม่ถึงหลังเป็นประจำอย่างนี้ แม้เงิน 10 บาท 20 บาท ก็อาจฟังว่าเอาไปหมุนใช้ส่วนตัวก่อนได้ แต่ถ้าเป็นคนร่ำรวย ฐานะดี มีเงินติดตัวอยู่เป็นจำนวนพันเสมอ อย่างนี้ ก็เป็นเงิน 20-30 บาท เข้าไปขอยืมในกระเป๋า ถึงแม้จะใช้ไปทันทีกับเงินส่วนตัวก็คงจะไม่ไประโยชน์แก่ตนเองอย่างใด ก็ไม่จำเป็นต้องเป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ เพราะขาดองค์ประกอบในข้อที่ว่า "เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์ ที่มิควรได้" และอาจต้องดูระยะเวลาที่ เงินอยู่กับตัวด้วยว่านานเพียงใด ถ้า ระยะเวลาไม่นานเป็นเดือน ๆ ก็อาจได้ ประโยชน์ส่วนตัวในการที่มีเงินนั้นอยู่ในมือ พอที่จะฟังว่าเป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการได้ แต่ถ้าเงินอยู่ในมือ เพียง 2-3 วัน แล้วนำมาส่งเอง โดยไม่มีเหตุบังคับให้ต้องส่ง แม้เงินจะมาก ก็จะไม่ไ้ประโยชน์อะไรในการที่มีเงินนั้นอยู่ในมือ จึงขาดองค์ประกอบที่จะฟังว่าเป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ความผิดที่จะรับบทลงโทษจะเข้ากรณีเพียงไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ ดังนี้ เป็นการพิจารณาโดยอาศัยหลัก นิติธรรม และ หลักมนุษยธรรมประกอบกัน ซึ่งจะถูกต้องตามความเป็นจริง และเหมาะสมกว่าการพิจารณาโดยอาศัยหลัก นิติธรรมแต่เพียงอย่างเดียว

